

Den tavse dansker

*A. T. Andersen,
der har været hesteejer i 45 år og vil fortsætte,
så længe Sofus Sørensen er træner.*

DE kender ham godt. Denne store, rolige og sindige mand, der er på banen så at sige hver løbedag, som et par gange om ugen vandrer fra Sofus Sørensens stald overfor marketenderiet ned til banen for at studere sine heste, medens de arbejder. Man ser ham ikke komme, man ser ham ikke gå, men han er der. Møder man ham og hilser, er det med to fingre til hattenkyggen og ellers »pokerface«, ganske som det er pokerface, når han ser sine heste i træning — og når han ser dem i løb. Ingen kan se på ham, om hans hest har gået godt, de kan skuffe i løb, de kan svigte helt, og de kan vinde endda store beløb. Det samme ansigtsudtryk.

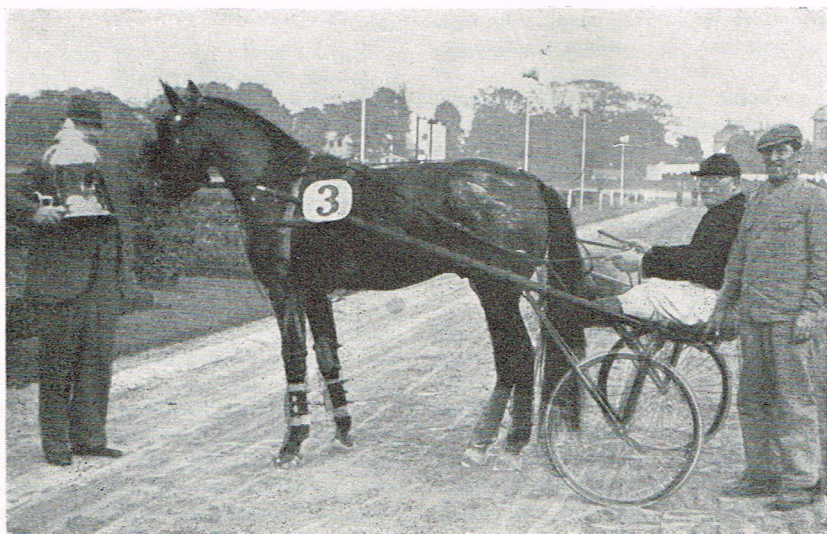
Det er A. T. Andersen, Danmarks ældste aktive hesteejer indenfor travet. Han hedder Andersen-Hørsholm, Andersen-Humblebæk og Andersen-Sletten, alt efter hvor han har haft sin forretning og daglige tilværelse.

Det er naturligt til et julenummer at lade denne mand fortælle om sin travkarriere, det er naturligt at prøve, om han virkelig er den tavse dansker, og

det er naturligt, når man sidder sammen med ham og hans træner gennem mere end 40 år, Sofus Sørensen, at begynde med at spørge, om han altid har levet sit liv i Nordsjælland, da han har så mange tilnavne fra denne kant.

☆

Andersen siger: Jeg er jyde, eftersom jeg er født i Aulum ovre ved Holstebro. Min fader var der bestyrer på fattiggården, ligesom han var bestyrer hos provst Theilade i Sal eller Sale, som nogen kalder det. De kender navnet Theilade fra den kendte danserinde Nini Theilade. Da jeg var syv år gammel, fik provst Theilade et kald her på Sjælland, idet han blev sognepræst for Kregme og Vinderød, og så måtte jeg selvfølgelig flytte med. Vi blev imidlertid ikke længe her. Provst Theilade havde en broder, der havde en stor gård i Sverige — 4-5 mil fra Kristiansstad, og her blev fader bestyrer kort tid efter. Der var han næsten i to år, og det bevirkede, at jeg ikke kom til at gå i skole, da jeg nåede alderen.

*A. T. Andersen med ærespræmie efter en af Sports storløbssejre.
I sulcyen Sofus Sørensen og bag denne hans mangeårige førstestaldmand, Sv. Sølberg.*

*A. T. Andersen.
Manden, der ikke løber med sludder.*

Vi rejste imidlertid fra Sverige, min fader blev kaperkusk i Hillerød, og her kom jeg omtrent 9 år gammel i Hillerød kommuneskole. Jeg var samtidig bydreng hos en bogbinder, og da jeg var færdig med skolen, kom jeg i lære. Jeg er udlært bogbinder og har som sådan arbejdet i Sorø og Korsør.

Så kom der en lockout i 1903—04, og min fader købte en slagterforretning i Hørsholm. Det var med udsalg i byen og ellers en vogn, man kørte rundt med til kunderne og solgte fra. Jeg var selvfølgelig med på vognen, og længe varede det ikke, før den blev overladt til mig med en dreng som hjælp. Så var jeg forankret i Hørsholm i mange år.

Jeg havde egen viktualieforretning der i 17 år, den solgte jeg i 1925 og åbnede året efter en ny i Sletten.

De fortæller jo glimrende, hr. Andersen, hvorfor kaldes De så »Den tavse Dansker«? Det ved jeg ikke, det er enten bagermester Philipps eller Leonhard Johansen, der har givet mig det navn. (Bagermester Philipps erkender på forespørgsel, at det er ham. Jeg ville så gerne vide, når hans heste havde en chance, siger Philipps, men Andersen var så at sige aldrig til at få et ord ud af.)

Sofus indskyder: A. T. betyder selvfølgelig »Altid tavst«.

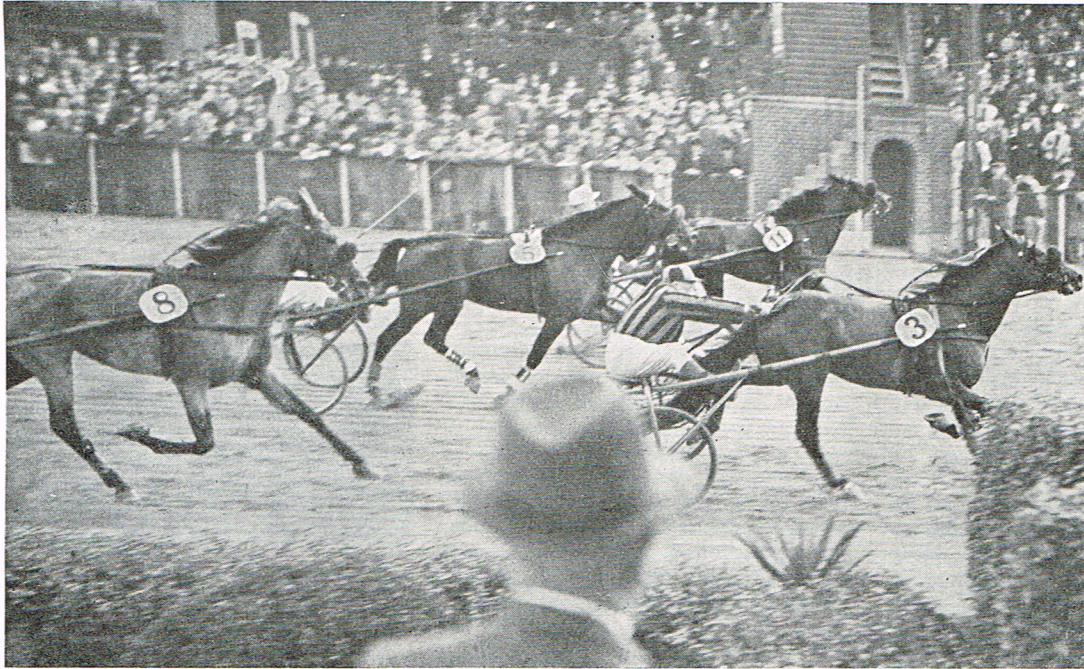
Må vi bruge betegnelsen »Den tavse Dansker« i vor overskrift?

Jeg er da ligeglad, siger Andersen, der er jo ikke noget ondt i det navn.

Sofus gav 164 kroner for 2

Hvoraf så interessen for travsporten?

Ja, hvoraf interessen — jeg kom som så mange andre på travbanen som tilskuer, jeg er vel kommet der fra 1911, og jeg fandt mig tilrette på den smukke

*Sport vinder
i 1938
Nationalløbet
kørt af
Sofus Sørensen
i hård kamp
med
Rex the Great
og
Tella the Great.
På 4. pladsen
kom Sylvia.*

bane. Charlottenlundbanen er jo enestående smuk, og der kunne man da godt gå med sin forlovede. Så skete det en dag, jeg var meget heldig. Jeg spillede to kroner på Sofus Sørensen, der kørte en hest, der hed Miss Edith. Den tilhørte Villads Olsen fra Vintappergården, og Miss Edith vandt og gav ikke mindre end 164 kroner for daleren. Så havde man jo råd til at vove sig ud i det dyrere pladsspil, og her fik jeg 55 kroner på Magnolia. Så der var råd til at invitere kæresten på en fin aften.

Havde De ikke selv lyst til at køre travløb?

Jo, det havde jeg nok, men jeg havde ikke tid. Jeg havde jo min forretning i Hørsholm at passe. Man købte jo ikke som nu alle varer på torvet. Bønderne slagtede selv, og så købte jeg 20—30 grise ad gangen. Var det for mange, sendte jeg resten på torvet.

Folk i vore dage klager altid over, at man ikke mere kan få de stykker flæsk, man helst vil have. Man får ikke en ribbenssteg som i gamle dage, siger de.

Det er rent sludder. Der har været perioder under krigene, hvor der var bestemte regler for, hvorledes en gris skulle skæres ud. I dag kan en husmoder få det stykke af grisen, hun ønsker, når hun betaler prisen, for de gode stykker må nødvendigvis koste mere. Men selvfølgelig er der sket ændringer inden for madlavningen, nu da al slagtning foregår på slagterierne. De gamle, hjemmelavede retter med blodpølse, medisterpølse, finker og en blanded ret som medisterpølse og ribbenssteg er mere sjældne i unge familier. Det kommer vel af, at meget nu laves

på fabrik. Alligevel er der mange gamle spækhøkere, der endnu laver hjemmelavede finker og hjemmesmeltet fedt, sælger fedtgrever og svære. Jeg har altid holdt min forretning inden for disse rammer. Ikke det moderne charcuteri med »Forloren Skildpadde«, »Flæsk og Brunkål« og den slags ting i skåle. Heller ikke noget med at sælge smørrebrød. Det tager for lang tid, og så er det jo kun fredag aften og om lørdagen, der kan sælges noget. Af fabriksvarer var man dog nødt til at have de forskellige salater. Det er en stor artikel i vore dage, ligesom konserves. Der hjemmesyltes ikke så meget mere.

Den første travler

Men det er jo ikke mad, men trav vi skal snakke, hr. Andersen. Hvornår fik De Deres første travler?

Den købte jeg i 1913, og jeg købte den af træner Uhlig. Den hed Belladonna III, og jeg havde den i et par år, men den kom aldrig i så god form, at den kunne starte. Jeg solgte den til proprietær Kristoffersen i Græsted, faderen til træner Aage Kristoffersen. Jeg har senere både købt mange heste af og solgt mange til Kristoffersen.

Efter Belladonna III købte jeg Leonard Bird af »Bibi-Christensen« og noget senere Miss Aida af gårdejer Niels Isaksen i Karlslunde. Begge disse heste havde jeg hos Hans Andersen, den populære »Køre Hans«. Hans søn, Jeppe, der nu ligger meget syg i Amerika, var forresten bydreng hos mig den gang. Han var en rask dreng. Jeg lærte på disse tider slagtermester Wagner at kende, og han havde mange heste og

ville gerne sælge. Jeg havde imidlertid kun lyst til en af dem, og det var Edelweiss. Den kostede den gang 10.000 kroner, men Hans Andersen frarådede mig. Han syntes, det var for mange penge, og så blev det ikke til noget. Edelweiss vandt samme år derbyet til Wagner kørt af Poul Groch foran Rabenhorst med Ofelia II og storfavoritten Anteo Custer, der var Eiermanns og selvfølgelig blev kørt af gamle Sommerfeld.

Hvornår kommer så Sofus ind i billedet?

Den første hest, jeg havde hos Sofus Sørensen, hed Bengta, det har været 1916—17, men den vandt aldrig løb.

Var det, fordi De havde vundet 164 kroner paa Sofus, at han blev Deres træner?

Nej, det havde ikke noget med sagen at gøre, men Sofus var på det tidspunkt vor førende træner og satte den ene rekord efter den anden (han måtte selvfølgelig kæmpe hårdt med Koster), og det kunne for den sags skyld lige så godt være blevet Koster, der var blevet min træner. Jeg har altid syntes, at Koster var en flink mand, og hans dygtighed har ingen kunnet tage fra ham. Men det blev altså Sofus. Iøvrigt synes jeg, at det var travsportens store år, da Koster og Sofus Sørensen var på deres højdepunkt.

Jeg fik imidlertid Cesaria og Draisine hos Sofus Sørensen. Jeg havde fået min første sejr med Leonard Bird — den har jeg iøvrigt selv kørt i arbejde adskillige gange — men nu fulgte nye sejre. Draisine og Cesaria var ikke de store kanoner, og jeg ville have noget bedre. Jeg kunne købe en toårshest, der

hed Dinka, som var nr. 2 i Opdrætningsløbet efter Guy Moko, men Sofus ville hellere have Dillon Girl, og så købte jeg den. Med Dillon Girl vandt Sofus to løb på en dag på Amager Travbane, først et handicap, så et klasseløb, det kunne lade sig gøre den gang for 35 år siden.

Dillon Girl blev senere moder til derbyvinderen Patsy, men da havde jeg solgt den, jeg har aldrig været ivrig efter selv at opdrætte heste.

Så købte jeg sammen med den gamle aktionarius på Amager, Chr. N. Iversen, den gode hoppe Ruby Echo, og med denne fik jeg min første sejr i et stort løb, idet Knud Hansen kørte den til sejr i Dansk Traver St. Leger før Sofus, der selv kørte Double for røgmand I. C. Jensen. Senere havde jeg Ruby Echo sammen med Anton Nielsen (Paul Revere), og den vandt mange løb til os. Den endte i den hurtige klasse, og med Poul Klartoft i sulcyen satte den i 1927 med 1:24,8 dansk hopperekord i et løb med Harrison Dillon, Colonel Foote og Double King. Det var også nogle gode pacemakkere at have. De kunne flytte sig.

Den amerikanske McAfee

I 1925 købte jeg i Malmø af Harry Pajoncek den gode amerikaner McAfee. Det var Mr. Kings (Julius Pajoncek), og denne store hestekender havde selv importeret den fra USA. McAfee var i træning hos Harry i Malmø, og der var af Skånska Travsällskapet udsat en pokal til årets mest vindende traver på Jägersro. Ved salget betingede Harry sig, at han skulle have pokalen, hvis McAfee vandt, og den sidste dag startede han McAfee to gange. Først blev den nr. 2 til Høybye med Salinas, men derefter vandt den. Jeg fik pengene og Harry Pajoncek pokalen.

Jeg tog McAfee hjem til Danmark, hvor Sofus Sørensen kørte den i hurtigløbet på Amagers åbningsdag i 1926. Her blev den slået stort af den nyankomne San Walker, men næste gang vandt den over selveste Peter Pogue, og senere fik den også revanche over San Walker i løbet, hvor Sofus kom med sit berømte »antrit«.

Jeg købte Nasr-ed-din af røgmand Hesselberg. Det var en meget lovende traver, som jeg også fik flere sejre med. Nasr-ed-din var mellem de fem vindere, Sofus Sørensen havde på samme dag i 1931 på Amager. De andre var Nick Macawali, Bravo II, Lauritz og Mr. Brooke, og i sin sjette start blev Sofus tredie med Harrison Dillon. Nasr-ed-din var sådan set en derbykandidat, men jeg solgte den til Stockholm, til Bulwarks ejer, H. W. Andersson, for en

god pris. For denne vandt Sofus iøvrigt et par løb med hesten på Jägersro.

Jeg havde iøvrigt en tid mange nitere. Heste som Ohio Bacon, Tota, Double Ben, Basine, Daniels Tips, Judy, Ufa Girl, Ivan the Great og flere andre var jo ikke de store kanoner, selv om de alle vandt løb.

Da Sofus trak lod

Jeg havde en god unghest, der hed Gerda McElwyn, der vandt toårsprøven. Sofus mente, Koster blev favoriseret ved lodtrækningen om startpladserne, og han gik selv op og trak lod til toårsprøven. Den første, han trak, var Koster

Sofus Sørensen
med sin uundværlige cigar.

med Gertrud Rask, så trak han ikke flere numre. Gerda McElwyn fik et yderspor, men vandt alligevel. Jeg havde gode heste i Lindholm og Fralick, der begge vandt mange sejre. Fralick købte jeg for kun 1100 kroner.

De købte endnu en amerikaner efter McAfee?

Ja, af travselskabets import købte jeg den gode Vic McElwyn. Den kostede 11.600 kroner. Marks-Jørgensen var auktionarius, og Harald Simonsen havde budet på 11.500 kroner, da jeg langt om længe bød over. Marks-Jørgensen blev senere bebrejdet, at han ikke lod Harald Simonsen få hesten. En mand med så mange penge havde dansk travsport brug for. Vic McElwyn tjente sin købesum det første år, men den tjente ikke omkostningerne. Senere blev det en ganske god hingst i avlen.

Har De aldrig haft lyst til at køre amatørløb?

Jeg kan ikke lide amatørløb, men jeg har haft meget fine amatører til mine

heste i tidernes løb. Folk som Carl Ryle og Emil Hansen har vundet mange løb til mig. Og G. Bügel Hansen blev et år amatør-champion næsten udelukkende med min Flying Prince.

Mest glæde af Sport

Hvilken sejr har glædet Dem mest?

Det ved jeg såmænd ikke, men jeg har i alle tilfælde haft mest glæde af Sport. Han var en dejlig hest. Jeg købte den efter Sørensen-Sveigaards død, og den vandt 87.000 kroner til mig, og så havde man den glæde, at han var lige så god, da han i sit 12. år sluttede sin karriere, som da han var på højdepunktet. Han havde ikke gode ben, han var i mange salgsløb, men ingen ville købe ham, og glad var jeg. Sport var en herlig hest.

Og største skuffelse?

Ja, måske Lucky Strike. Ikke fordi, man vidste jo, da man købte ham, at det kunne blive enten—eller. Han var stærkt angrebet af rachitis, siger Sofus Sørensen i en indskudt bemærkning, og så havde han blodorm. Det var det, han døde af, de gik simpelt hen op og kvalte ham, siger Sofus. Med Sport vandt Sofus Sørensen 39 sejre, den mest vindende hest, han har haft i sin snart 50-årige historie. Med Lucky Strike blev det til 17 sejre, deriblandt Kriteriet.

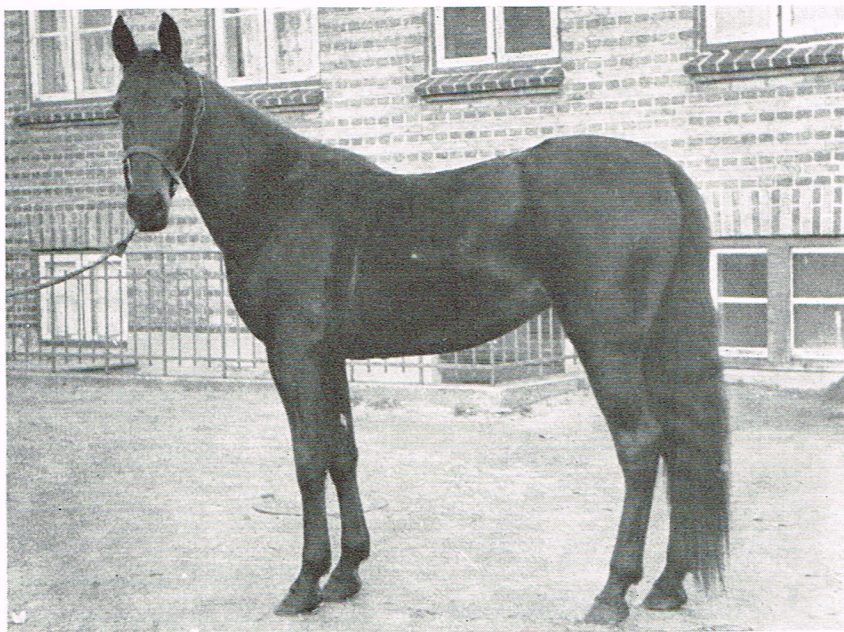
Jeg købte Lucky Strike, siger Andersen, for de penge, jeg fik for Jo-Jo i et fordringsløb, så det var jo ikke dyrt. Han tegnede til alt, men det kan selvfølgelig ikke gå alle, som det gik med Sport.

Jeg havde også megen glæde af Lady Warden, der vandt toårsprøven til mig.

De har aldrig tænkt på at udskifte Sofus Sørensen?

Jeg havde en ekspeditrice i 36 år og en svend i 33 år, når folk kan deres ting, skifter man ikke. Jeg har haft heste nu i 45 år uden ophold, og så længe Sofus Sørensen er træner, har jeg også heste. I år har jeg ikke haft startet nogen, men jeg har en dejlig toårshest, der hedder Barbara the Great, den er efter Nelson the Great og Nile, der også vandt adskillige sejre for mig. Nile er efter Volomite-hoppen The Countess, og jeg tror, Barbara the Great bliver en meget nyttig traver. Jeg vil sådan set gerne købe en unghest, men de bliver for dyre, inden de kommer i løb, det koster jo mere at holde sådan en hest, end en hel families folkepension. Det er forkert, synes jeg. Barbara the Great skal være Sofus Sørensens jubilæumshest. Han kan om halvandet år fejre sit 50-årige trænerjubilæum, og det skal helst være med en Barbara-sejr.

Var travet mere morsomt i gamle dage?

Den 2-årige Barbara the Great, der kan blive jubilæumshest både for Sofus Sørensen og A. T. Andersen.

Det var både mere morsomt og mere hyggeligt. Jeg trivedes på den gamle bane, det nye kan jeg ikke lide og navnlig ikke den ny restauration. Jeg går altid i den gamle, den er mere hyggelig, men det er, som om den forsmømmes noget nu, man har fået den ny.

Jeg synes godt, man kunne gøre noget for at bevare den gamle hygge. Det, der er tilbage af gammelt i Charlottenlund, skal man værne om, det har også sine tilhængere.

Jeg har ikke noget imod Amager, men Charlottenlunds hygge, idyl og traditioner har denne bane ikke. Og så ligger den for langt borte for mig.

Aftenløb?

Dem bryder jeg mig ikke om. Jeg vil se travløb i dagslys, og så begynder aftenløbene desuden alt for sent. Det er synd, at aftenløbene jager landboerne bort fra travsporten, men det gør de faktisk. Man kan jo dårlig nok nå at komme hjem samme aften.

De er ikke foreningsmand?

Nej. Jeg er ikke medlem af hesteejerforeningen, det er jo pjat at skulle tage ind fra Nordsjælland for at gå til hesteejermøde. Jeg er heller ikke medlem af Amager Travsselskab. Jeg er kun i Det Danske Travsselskab, det har jeg været fra dengang, det kostede 10 kroner om året for provinsfolk. Nu giver jeg 25.

Har travet kostet Dem penge?

Ja, det har det selvfølgelig. Man kan ikke gratis holde travheste i 45 år. Men jeg må sige, det har været en rigtig fornøjelse for mig. Havde man ikke fattet interesse for travsporten, kunne man let være kommet ud i noget, der havde kostet meget mere. Min kone er ikke så interesseret i travet, hun har haft sin interesse i vor forretning og vore fem børn. Vi har haft det godt sammen og lever meget jævnt med middagsmad kl. 12 og nogle stykker smørrebrød til aften. Så deler vi os bager. Men der har ellers været travinteresse i min familie. Jeg har stadig halvpårt på Percy Nichols sammen med min afdøde broders kone, og den har vi jo haft megen glæde af og får forhåbentlig mere endnu.

De har været tilfreds med travet og med tilværelsen?

Ja, jeg fik en interesse, jeg var glad for, en interesse jeg vil bevare så længe jeg kan, og så længe jeg har helbred til det.

De har haft et godt helbred?

Ja, gudskelov, jeg tror, jeg engang har haft halsbetændelse i to dage. Ellers har doktoren ikke fået andre penge af mig end dem, jeg måtte betale for attesten til et kørekort.

— — —

Dette var historien om Danmarks ældste aktive hestejer, A. T. Andersen. Hans heste har vundet mellem 150 og 200 sejre. Han har levet meget i ubemærketheden på banen, han stræber ikke efter popularitet eller publicity. Han har altid været den samme og har haft nok i sine heste, og ingen kunne se eller mærke på ham, om det gik op eller ned; men A. T. Andersen har fortalt så meget, at »Den tavse Danskere« må siges at være et misvisende navn.

Quickly.

En uforglemmelig festmiddag
uden spekulationer

MAJESTIC
C. 7116
Diner Transportable

Viggo Larsen

Mangeårig køkkenchef »d'Angleterre« og »Marienlyst«, ærespræmie for kogekunst
Kronprinsensgade 7 - Telf. C. 7116, By. 7116, Ge. 934

MAJESTIC arrangerer Deres festmiddag - lækkert tillavet og elegant anrettet.

Vi sender vor køkkenchef med, og han sørger for, at maden kommer ind på bordet smukt anrettet — og så er der mere end rigeligt til alle gæsterne.

Kom ind og tal med os i god tid, så vi kan forberede noget ekstra godt til Dem, vi har nemlig middage i alle prislag.

★ Festmiddag fra 8 til 500 personer ★

Firmafester — Luksus-smørrebrød.

Smukt service — Borde og stole udlejes.

Pålidelige og kyndige servitricer.